

INFONOTA

Aan:aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH-diensten), diensten ondersteuningsplan (DOP), groenezorginitiatieven, multifunctionele centra (MFC), observatie-/ diagnose- en behandelingsunits (ODB), organisaties voor vrijetijdszorg, ouderinitiatieven, revalidatiecentra (REVA), forensische VAPH-units, vergunde zorgaanbieders (VZA), gebruikersverenigingen met informatieloket

18 maart 2020

INF/20/26

Contactpersoon Ellen Devisscher
E-mail avf@vaph.be
Telefoon
Bijlagen

Corona: bijkomende specifieke richtlijnen voor de sector voor personen met een handicap - **update 18 MAART 2020**

AANDACHT: DEZE RICHTLIJNEN WIJZIGEN PERMANENT.

U KUNT UPDATES VINDEN ONDER :<https://www.vaph.be/maatregelen-corona-professionelen>

De geel gemarkeerde delen zijn nieuw/gewijzigd.

HET VAPH HEEFT EEN NIEUW TELEFOONNUMMER GEÏNSTALLEERD VOOR DIENSTEN EN VOORZIENINGEN. DIT GAAT IN VANAF DONDERDAG 18 MAART :

02 249 36 66

Geachte,

Zoals eerder gesteld volgt het VAPH de ontwikkelingen in verband met de uitbraak van het corona-virus op de voet. De ontwikkelingen dwingen ons ertoe om bijkomende maatregelen te nemen om de gevolgen van de epidemie in te dijken.

In onze vorige infonota's werd al verwezen naar de richtlijnen die ontwikkeld werden binnen de ouderenzorg. Die bieden nog steeds een zeer goede basis. Gelet op de eigenheid van de voorzieningen voor personen met een handicap en de ernst van de situatie, worden nog een aantal bijkomende richtlijnen van kracht. Het doelpubliek en de werkvormen zijn zeer divers. Daarom moet goed overwogen worden welke lineaire maatregelen kunnen opgelegd worden. Ook al lijken die maatregelen voor sommige individuen en situaties nogal ingrijpend, in het kader van de gezondheid van de personen met een handicap en het personeel wordt er beter doortastend opgetreden. Hou er ook rekening mee dat de richtlijnen van Zorg en Gezondheid ook regelmatig aangepast worden aan de ontwikkelingen op het terrein. We houden u daarvan zo consequent mogelijk op de hoogte. U kunt ze zelf ook opvolgen via <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>

Ondertussen waren die maatregelen ook het voorwerp van een update. U wordt gevraagd de maatregelen nog eens te screenen met het oog op zaken die voor uw specifieke situatie van kracht zijn.

Wat de minderjarigenzorg betreft werden de maatregelen afgestemd met het Agentschap Opgroeien.

ONDERTUSSEN HEEFT DE NATIONALE VEILIGHEIDSRAAD BESLIST TOT NOG MEER INGRIJPENDE MAATREGELEN. DAT BETEKENT EEN GRONDIGE HERZIENING VAN DE MAATREGELEN VANUIT HET VAPH TOT NOG TOE, NIET ZOZEER MET BETREKKING TOT DE HYGIËNISCHE MAATREGELEN, MAAR WEL MET BETREKKING TOT HET ZORGAANBOD. VOORLOPIG GELDEN DE BIJKOMENDE MAATREGELEN VANAF 18 MAART 2020 'S MIDDAGS TOT EN MET 5 APRIL 2020.

Algemene maatregelen

Alle verplaatsingen dienen maximaal vermeden worden. De Nationale Veiligheidsraad heeft beslist dat er geen verplaatsingen meer mogen gebeuren en iedereen thuis moet blijven, behoudens voor noodzakelijke verplaatsingen.

Dat betekent dat een aantal zorgvormen dienen te sluiten of tot een minimum beperkt. Zie hierna.

Indien er een acuut tekort aan personeel zou blijken om de werking van die voorzieningen te handhaven die verder blijven werken, dan zal personeel van andere settings/organisaties worden ingezet.

Alle personeel dat van thuis kan werken voor noodzakelijke ondersteunende taken, moet van thuis uit werken.

Bijkomende richtlijnen voor residentiële voorzieningen voor volwassenen

- Alle personen die in een residentiële voorziening verblijven, maar die toch thuis kunnen opgevangen worden, worden thuis opgevangen.
- Alle personen die toch verder in de residentiële voorziening verblijven, blijven gedurende de periode van 18 maart 2020 tot en met 5 april 2020 in de voorziening, en kunnen dus niet wisselen tussen thuis en de voorziening.
- Er geldt een totaal bezoekverbod, met als enige uitzondering palliatieve situaties. Bij dat bezoek omwille van palliatieve situaties dienen de hygiënische maatregelen zoals omschreven voor de woonzorgcentra, nauwlettend opgevolgd worden.
- Binnen de voorziening wordt de concentratie van grotere groepen vermeden, evenals onnodige circulatie tussen bewoners van verschillende leefgroepen. Dat betekent dat leefgroepoverschrijdende activiteiten niet kunnen doorgaan. Dat betekent ook dat de werking van de voorziening maximaal wordt gecompartmenteerd per leefgroep, ook wat de dagbesteding betreft. Het gebruikelijke activiteitenschema, waarbij er personen van verschillende leefgroepen verspreid worden over verschillende dagbestedingsateliers, moet tijdelijk bijgestuurd worden.
- Er worden geen externe activiteiten opgezet (zwemmen, uitstappen ...).
- Gelegenheden die normaal voor het publiek toegankelijk zijn (bijvoorbeeld zelf uitgebaat restaurant of winkel) worden gesloten.
- Kampactiviteiten kunnen niet doorgaan, noch in het binnenland, noch in het buitenland.
- Kortopvang wordt gesloten. Indien omwille van een zeer preciaire situatie toch beslist wordt tot noodopvang moet voor de nieuw opgenomen personen uitgegaan worden als komende uit een risicogebied, en dienen de nodige voorzorgsmaatregelen genomen te worden (zie richtlijnen woonzorgcentra). De personen die in kortverblijf worden opgenomen, blijven gedurende de periode van 18 maart 2020 tot en met 5 april 2020 in de voorziening, en kunnen dus niet wisselen tussen thuis en de voorziening.
- Voor personen die vanuit de residentiële voorziening aan begeleid werken doen, wordt het begeleid werken tijdelijk stopgezet.
- Net zoals voor het begeleid werken worden de activiteiten in zorgboerderijen stopgezet.
- Nieuwe opnames worden, behalve als de integriteit van de persoon met een handicap of zijn context in het gedrang komt, uitgesteld.
- **Indien de toestand omwille van personeelsgebrek erg precair wordt, wordt u gevraagd om het VAPH tijdig op de hoogte te stellen, zodat kan gezocht worden naar oplossingen om een algehele sluiting te vermijden.**

Bijkomende richtlijnen voor residentiële voorzieningen voor minderjarigen

De basisregels voor hygiëne en opvolgen van de opgevangen kinderen en jongeren zijn dezelfde als de regels die gelden voor de woonzorgcentra en de VAPH-voorzieningen voor meerderjarigen, evenals de maatregelen bij risico op besmetting of effectieve besmetting.

- Alle jongeren die in een residentiële voorziening verblijven, maar die toch thuis kunnen opgevangen worden, worden thuis opgevangen.
- Opvang op beslissing van de jeugdrechter en in andere precare en onveilige situaties wordt gecontinueerd.
- Alle personen die toch verder in de residentiële voorziening verblijven, blijven gedurende de periode van 18 maart 2020 tot en met 5 april 2020 in de voorziening, en kunnen dus niet wisselen tussen thuis en de voorziening.
- Er geldt een totaal bezoekverbod, met als enige uitzondering palliatieve situaties. Bij dat bezoek omwille van palliatieve situaties dienen de hygiënische maatregelen zoals omschreven voor de woonzorgcentra, nauwlettend opgevolgd worden.
- We kiezen niet voor een opnamestop. Gezien de situatie verwachten we dat zeker opnames ten gevolge van gerechtelijke beslissingen en opnames van kinderen en jongeren in bijzonder onveilige situaties gebeuren. De kinderen en jongeren die opgenomen worden, blijven gedurende de periode van 18 maart 2020 tot en met 5 april 2020 in de voorziening, en kunnen dus niet wisselen tussen thuis en de voorziening.
- Indien een MFC omwille van acute personeelsproblemen, zelfs na interne en externe solidariteit, een kortdurende opnamestop wil installeren, verwachten we dat hierover eerst met het VAPH afgestemd wordt.
- **Indien de toestand omwille van personeelsgebrek erg precair wordt, wordt u gevraagd om het VAPH tijdig op de hoogte te stellen, zodat kan gezocht worden naar oplossingen om een algehele sluiting te vermijden.**

Bijkomende richtlijnen voor dagcentra voor volwassenen

- De dagcentra worden gesloten, behoudens voor personen waarvan beide ouders of de alleenstaande ouder werkzaam is in de zorgsector of een andere cruciale sector.
- De werking van het dagcentrum, hoe minimaal ook, dient strikt gescheiden te worden van de residentiële opvang. Het is toegestaan om, indien er verschillende dagcentra in de regio zijn met een minimale bezetting, de werking te groeperen in één locatie.
- Het vervoer door het dagcentrum wordt hoe dan ook stopgezet.
- Indien omwille van zeer precare situaties opvang thuis niet kan, moet overgegaan worden tot residentiële plaatsing. Uiteraard gelden dan de regels voor residentiële opvang.
- Het begeleid werken wordt tijdelijk stopgezet.
- Net zoals voor het begeleid werken worden de activiteiten in zorgboerderijen tijdelijk stopgezet.

Bijkomende richtlijnen voor de kinderen en jongeren die enkel gebruik maken van dagopvang

- Ook hier moet er bijzondere aandacht zijn voor de algemene preventieve maatregelen om besmetting te voorkomen en omtrent het omgaan met gevallen van besmetting. Deze richtlijnen kunt u nalezen op de website van Zorg en Gezondheid.
- De schoolvervangende en schoolaanvullende dagopvang wordt gesloten, behoudens voor kinderen en jongeren waarvan beide ouders of de alleenstaande ouder werkzaam is in de zorgsector of een andere cruciale sector.

- De werking van de dagopvang, hoe minimaal ook, dient strikt gescheiden te worden van de residentiële opvang. Het is toegestaan om, indien er verschillende MFC's in de regio zijn met een minimale bezetting voor de dagopvang, de werking te groeperen in één locatie.
- Het eventuele vervoer georganiseerd door het MFC wordt stopgezet.
- Indien omwille van zeer precare situaties opvang thuis niet kan, moet overgegaan worden tot residentiële plaatsing. Uiteraard gelden dan de regels voor residentiële opvang.

Bijkomende richtlijnen voor ambulante en mobiele begeleiding en ondersteuning

- Mobiele en ambulante begeleidingen met fysiek contact worden stopgezet. Er wordt gevraagd over te gaan op begeleidingsmethodieken op afstand: telefonisch, chat, video-begeleiding, ...
- Er moet hierbij bijzondere aandacht zijn voor de personen met een (mentale) handicap die zelfstandig wonen. Zeker indien deze personen of hun familieleden besmet werden. In uitzonderlijke situaties kan beslist worden om toch een bezoek aan huis te brengen, maar dan moeten de nodige voorzorgsmaatregelen genomen worden zoals omschreven voor de thuiszorg (zie richtlijnen Zorg en Gezondheid).

Bijkomende richtlijnen voor Centra voor Ambulante Revalidatie

Vanuit het Agentschap Zorg en Gezondheid zullen specifieke richtlijnen verstuurd worden met betrekking tot de ambulante en mobiele gezondheidszorg. U kunt de richtlijnen voor professionelen ook vinden op de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Bijkomende richtlijnen voor de vrijetijdzorgorganisaties

De groepsactiviteiten van de diensten voor vrijetijdzorg moeten onmiddellijk gestaakt worden. Ook individuele begeleidingen worden gestaakt. De dienst probeert wel maximaal te voorzien in verdere begeleiding via begeleidingsmethodieken op afstand: telefonisch, chat, video-begeleiding, ...

Beschermingsmateriaal

Zoals jullie weten, is er een acute nood aan beschermend materiaal. We volgen de evoluties ter zake op de voet op. In afwachting van verder bericht, wijzen we nogmaals op de preventieve maatregelen (handen wassen met zeep, voldoende afstand houden, ruimtes frequent poetsen) die doeltreffend zijn om besmetting tegen te gaan. We verwijzen ook naar de website van Zorgnet Icuuro die tips bevat om zelf mondmaskers te maken: https://www.zorgnet ICUURO.be/content/zelf-mondmaskers-produceren?fbclid=IwAR13CFHM_QMpQ3C2xtKl8uuRJKDW-0KKin7e_tkEpnRZJRjcsALiYhM21HI.

Ondertussen zet het VAPH stappen om te kunnen aansluiten bij een bestelling van mondmaskers op Vlaams niveau. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Uitstel in orde brengen IDO's CF 2

Mocht het zo zijn dat de IDO in het kader van CF 2 nog niet ondertekend is door de budgethouder of zijn wettelijke vertegenwoordiger, dan kan dit ook nog na 1 april 2020, dit om directe contacten te vermijden. Dat geldt voor alle ondersteuningsvormen.

Business-continuity-plan

In vorige infonota's werd reeds gewezen op het belang van een plan om de continuïteit van de dienstverlening te verzekeren. Het is dan ook van belang dat er een crisisteam wordt samengesteld dat de leiding neemt over de uitwerking van dergelijk plan. In dergelijk plan moeten de maatregelen worden opgesteld die u als organisatie zult nemen als de situatie dermate verslechterd dat u wordt geconfronteerd met een hoog aantal besmettingen, hetzij bij de gebruikers (verhoogde zorgnood), hetzij bij personeel (verminderde inzet).

Ieder plan moet afgestemd worden op de realiteit van de eigen organisatie en kan dus niet van bovenaf opgelegd worden. Maar hierna volgen toch enkele aanbevelingen:

- Focus in crisissituatie op de kernprocessen: HOE HOUDEN WE DE DAGDAGELIJKE ZORG EN OPVANG DRAAIENDE? Welke taken kunnen tijdelijk on hold gezet worden (bijvoorbeeld mobiele begeleidingen, bespreken van handelingsplannen en ander intern overleg ...)?
- Hoe kan een tekort gecompenseerd worden door inzetten van personeel dat normaal andere taken verricht? Zet het plan duidelijk op papier, en deel met alle relevante betrokkenen de informatie waar ze moeten over beschikken.
- Verken of personen uit rust of vakantie kunnen teruggeroepen worden.
- Verken de mogelijkheid om het tewerkstellingspercentage van het personeel tijdelijk te verhogen.
- Verken of er een versterkte ondersteuning door vrijwilligers of stagiairs mogelijk is.
- Verken of er samenwerking met, of solidariteit en ondersteuning vanuit andere organisaties mogelijk is. Sommige organisaties zien zich immers geconfronteerd met een personeelstekort; bij andere organisaties is de werking sterk beperkt.
- Verken met de context welke kinderen en volwassenen tijdelijk thuis veilig opgevangen kunnen worden. Houd daarbij rekening met het feit of binnen de context er geen personen aanwezig zijn die behoren tot de kwetsbare groepen voor het coronavirus.

De koepelorganisaties verbinden zich ertoe om goede praktijkvoorbeelden van hun leden te verspreiden.

Verder verloop

De maatregelen blijven gelden tot tegenbericht. **De verstrengde maatregelen gelden voorlopig tot en met 5 april 2020.** De kans bestaat dat ze door verdere vaststellingen, ervaringen en ontwikkelingen, of door meer algemene maatregelen op het Vlaamse of federale niveau moeten bijgestuurd worden. Wij houden u voortdurend op de hoogte.

U kunt voor uw vragen terecht op avf@vaph.be.

De contactpersoon binnen het VAPH is Ellen De Visscher.

Telefoonnummer: 02 249 32 42 **VANAF DONDERDAG 18 MAART 2020: 02 249 36 66**

Ten slotte willen zowel de minister als ikzelf erop wijzen dat we zeer goed beseffen dat de uitvoering van al deze maatregelen maar kan lukken door een uitzonderlijke inzet van directie en personeel van onze VAPH-diensten en voorzieningen. Op dit ogenblik ligt de prioritaire aandacht op de volksgezondheid, het leven en welzijn van de personen met een handicap, hun netwerk en het personeel. We proberen met de opgelegde

maatregelen de consequenties van de epidemie maximaal in te dijken. We beseffen dat dat ook kan leiden tot secundaire, maar ook niet te verwaarlozen problemen van arbeidsrechtelijke en subsidietechnische aard, zeker als de werking van de voorzieningen nog ernstiger verstoord wordt. Niettemin moeten we nu focussen op de kerndoelstelling, maar we engageren ons ertoe om ook in tweede fase met een constructieve blik mee te zoeken naar oplossingen voor die, op dit moment, secundaire problemen.

Zowel het kabinet als het VAPH willen de werkgeverskoepels danken voor de constructieve samenwerking.

James Van Casteren
Administrateur-generaal